

MŪSU Lietuva

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»
 DIRETOR RESPONSÁVEL
 DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
 REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
 SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
 LAIKRAŠTIS
 A D R E S A S:
 AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
 SÃO PAULO
 ATSKIRO NUMERIO KAINA 30,00

R. 806 (32)

SÃO PAULO — BRASIL — 1964 M. RUGPIŪČIO MĖN. — AGOSTO 8 D.

XVI METAI

JIE KOVOJO UŽ ATEITI

Bendri broozai Lietuvos ir Ukrainos partizanų sąjūdyje

Dr. Julius Vidzgiris (ELI)

LIEUVIŲ PAREIGA — BUDĖTI LAISVĖS KOVOTOJŲ ŠVIESAUS ATMINIMO SARGYBOJE

Šiemet vasarą sukanka lygiai 20 metų, kai prasidėjo ginkluotasis partizanų sąjūdis, kuris sudaro paskutinį ir naujausią tarpinį Lietuvos sukilimų ir laisvės kovų šimtmetinėje grandinėje.

Toje kovoje jau daug kraujo praliesa Gilūs žaizdų randai iki šandien dar neužgijo ir negreit užgis. Tą liudija pats priešas.

Pavergėjų spauda šios sukakties proga užsimojo mus labiau įskaudinti, suskato juo dinti ir niekinti žuvusiųjų laisvės kovotojų vardą, o tautoje rusepančią gyvą pagarbą partizanams nukreipti į tą ne žymią saujelę, kuri kovojo sovietų pusėje.

Užsienio lietuviai, išstydus išimtis ir jų brangias simbolines auksas, labai mažai ku galėjo ir įstengė padėti tėvynėje kovojusiems partizanams. Tam yra daugiau ar mažiau įtikinamų pasiteisinimų. Bet jokių pasiteisinimų nėra ir negali būti, jeigu neatliktumėm laisviesiems tenkančios pareigos — budėti laisvės kovotojų šviesaus atminimo sargyboje. Priešo veiksmai ryšium su šiemetine sukaktimi yra mums mestasis iššūkis ir taip pat aštrus priminimas atlikti savo pareigą.

PAVERGTASIAS TAUTAS SIEJA LAISVĖS KOVOS

Šiomis eilutėmis norima atkreipti dėmesį į vieną reikšmingą aplinkybę, kuri neturėtų būti užmiršta, pagerbiant Lietuvos partizanų atminimą. Turiu mintyje iki šiol beveik visiškai neaušviestą tą bendrą likiminį ryšį, kuris siejo ir sieja sovietų pavergtųjų tautų laisvės kovas.

«PARTIZANAI UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS» — taip vadinosi 1950 metais, pačiame kovų įkarštyje, Amerikoje pasirodžiusi paminklinė knyga, parašyta į Vakarus prasimušusio ir atgal kovojančios tėvynės žūti grįžusio Lietuvos partizanų vyriausiosios vado-

vybės nario — Juozo Lukšos Daumanto. Knygos antraštė ta prasme nebuvo atsitiktinė, bet giliai prasminga, nes tuo metu LIETUVOS PARTIZANAI BUVO DALIS PLATAUS LAISVĖS KOVŲ SAJŪDŽIO, vykusio Rytų Europoje ir bendrai kraujuje bei tylos sąmoksle paskandinto.

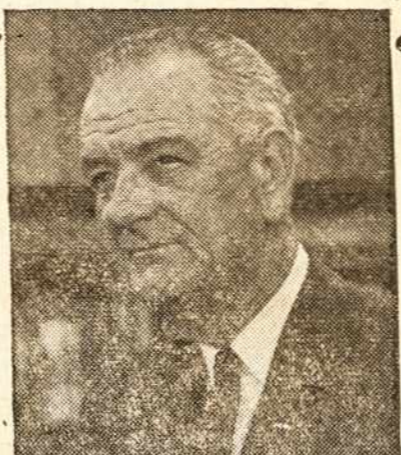
Iš Daumanto knygos yra žinomi ryšiai, kuriuos Lietuvos partizanai palaikė su kaimyniniais laisvės kovotojais Latvijoje, Gudijoje ir Lenkijoje. Čia pateikiame kiek duomenų iš Ukrainos partizaninio sąjūdžio. Iš jų galima spręsti, kad įvykiai ir ten buvo labai panašūs. Juos prisiminti ir sugretinti yra naudinga tiek dėl to, kad bendras laisvės kovotojų prisiminimas stiprina kovojančiųjų tautų solidarumą, tiek ir dėl to, kad tai padeda geriau nušviesti dar labai mažai žinomą istoriją.

IR UKRAINIEČIAI TURĖJO SUKILIMINĖ VYRIAUSYBĖ

Ukrainos pokario partizaninis sąjūdis, kaip ir Lietuvoje, turėjo savo ankstesnę užuomazgą. Kitus sovietų—vokiečių karui 1941 m., ukrainiečių sukilėliai buvo sudarę Laik. Ukrainos Vyriausybę, kuriai buvo lemta dar trumpiau gyvuoti, negu mūsų. Gestapas suėmė Laik. Vyriausybės pirm. J. Stetzko ir kitus jos narius. 1941 m. rugsėjo 15 d. buvo suimti ir į načių koncentracijas išsiųsti apie 2 000 ukrainiečių, veikliai prisidėjusių prie sukiliminės vyriausybės.

Hitlerinė politika ir Gestapo teroras suvarė ukrainiečius atgal į pogrindį. Nors daug vadovaujančiosios ukrainiečių tautininkų organizacijos OUN vadų buvo netekta, tačiau iškilo nauji

Kai Lietuvoje vokiečių okupacijos metų labiau reiškėsi pogrindžio politinės rezistencijos grupės, mažiau karinės (LLA), tai Ukrainoje jau nuo 1942 m. ėmė tvirtai reikėtis OUN ginkluotosios pajėgos —

Šiaurės Amerikos prezidentas Lyndon JOHNSON, gavęs pranešimą, kad Amerikos karo laivynas buvęs apšaudytas Šiaurės Vietnamo (komunistų valdomo) pakrantėse, tuoj sušaukė partijų vadus, aukštąją kariuomenės vadovybę spręsti koks turėtų būti ekantis žingsnis, jei užpuolimas pasikartotų. Šiaurės Vietnamo vardu dunda komunistinės Kinijos ginklai. Komunistai numušė du amerikiečių karo lėktuvus ir vienas yra dingęs be žinios.

Komunistai laisvės provokavę jei pamatys, kad Amerka yra pasiryžusi ne popieriniais protestais, bet ginklu reaguoti

RBAZILIOJE

Jau senokai spėjama minis terių kabineto reforma gal

Ukrainos sukilėlių armija UPa, kuriai vadovavo gen. ROMAN ŠUCHEVIČ — «TARAS ČUPRINKA».

Pirmąsiasia UPa uždavinys buvo apvalyti kraštą nuo sovietų desantininkų Raudonėje buvo per silpni atsispirti. Netrukus UPa užvadė miškus ir kalnus vakarinėje Ukrainos dalyje.

Artėjant Raud Armijai, 1944 m. visos tautinės grupės susibūrė į bendrą organą — UHVR (Vyr. Ukrainos Išlaisvinimo Taryba), kuris savo pobūdžiu prilygo mūsų VLIKui.

Ukrainiečiams teko kurį laiką kovoti dviem frontais. Sovietai tikrai 1957 m. oficialiai pripažino, jog dėl UPa veiksmų jie turėjo didelių nuostolių. Užimanč Voluinę, 1944 m. pavasarį ukrainiečiai mirtinai sužeidė sovietų gen. Vatutiną, Ukrainos 1-jo fronto vadą.

(B. D.)

Lietuvos sportininkai Los Angeles pirmenybėse

Liepos mėn. 25–26 dd. Los Angeles, JAV įvykusiose JAV—Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos pirmenybėse pasirodė esą pranašesni amerikiečiai sportininkai. Tai buvo šeštosios pirmenybės, kurias tikėjosi laimėti Sovietai. Apie Sovietų rinktinėje dalyvavusius lietuvius sportininkus plačiau rašė «Tiesa» (nr. 166, liepos 17) — vadinama me «gigantų mače» dalyvavo trys lietuviai: bėgikai Kęstutis Orentas, Adolfas Aleksiejūnas ir rutulio stūmikas Adolfas Varnauskas. Palyginus su kitais sovietiniais sportininkais lietuviai Los Angeles pirmenybėse pasirodė vyksiai: rutulio stūmimo Vara-

nauskas iškovojo ketvirtą vietą (18 24) 5 000 metrų bėgime — po dviejų amerikiečių trečiuoju atsidūrė Kęstutis Orentas (14:18,0) ir 1500 metrų bėgime ketvirtą vietą iškovojo Adolfas Aleksiejūnas (3:52,0). Pirmenybes galutinai laimėjo amerikiečiai santykiu 139:97. Sovietams tai buvo smūgis. Pažymėtina, kad vak. Europos ar JAV spaudoje trijų lietuvių lengvatečių pavardės daugiausiai pažymėtos teisingai. «Frankfurter Allgemeine» (nr. 172) pažymėjo, kad «lietuvis Kęstutis Orentas» buvo pranašesnis ir už labiau vertintą buvusį pasaulio rekordininką (10 000 m. bėgime) Petrą Bolotnikovą.

būt bus įvykdinta ateinančią savaitę.

Šią savaitę paskelbtos kariuomenės apygardų vadų permainos iš São Paulo iškeliamas generolas Krueel.

Gubernatūroje irgi jaučiamas nervingumas. Gubernatoriaus asmeninis sekretorius yra areštuotas sąryšyje su veidamais tardymais, dėl išeikvojinų CMTC kompanijoje.

S. Paulo gubernatorių Ade mar de Barros ir Minas Gerais gubernatorių Magalhães Pinto palaiko nuolatinį kontaktą tarp savęs ir su respublikos prezidentu.

Vyriausybė yra pasiryžusi sustiprinti pinigų — kruzeiro vertę.

Ateinančią savaitę, kas liečia ministerių kabineto reformą, bus daug kas paaiškėję.

— Guanabaro gubernatorių Carlos Lacerda dar vis tebekritikuoja kai kuriuos ministrus. Pirmojo vietoj planavimo ministerį Roberto Campos Stipriai pasisakė ir prieš darbo ministerį.

LIEUVIAI Į TOKIO OLIMPIADA

Iš Lietuvos gautomis žiniomis į Tokio Japonijoje rudėnį vyksiančią sporto olimpiadą tikrai vyksiančios Vilnės «Žalgirio» irklotojai Neseniai jie iškovojo pergalę Henley regatoje Anglijoje. Be aštuonių vietės vyks ir kiti lietuviai irklotojai. Dar į olimpiadą vyks du lengvatečiai K. Orentas ir A. Varnauskas, gal

ir A. Aleksiejūnas (šie trys dalyvavo neseniai Los Angeles, JAV įvykusiose JAV—Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos pirmenybėse) Abejojama, ar į Tokio vyks boksininkas R. Tamulis. Galutinė Sovietų Sąjungos olimpinė rinktinė sudėta jose bus ir lietuviai) paaiškės rugsėjo mėn. pabaigoje.

J. PALECKIS APIE GOLDWATERĮ IR JUODĄSIAS REAKCIJOS JĖGAS

Liepos 19 d. Vilniaus Vingio parke įvyko mitingas Lietuvos ir Vilniaus «išvadavimui» paminėti. Čia dalyvavo sovietiniai marsalai ir pagrindinė kalbą pasakė J. Paleckis. Šalia įprastinių «padėkos žodžių» Paleckis nurodė, kad esą «lietuvių tauta nepaklūsė okupantų bei buržuazinių nacionalistų klastingų viliojimų, nepabijojo ir jų grasinimų.»

Paleckis išryškino ir Lietuvos režiminių pareigūnų nuomonę apie «juodąją Vakarų reakciją» bei Goldwaterio išrinkimą respublikonų kandidatu į JAV prezidentus. Pagal Paleckį «kai atvirai grūmoja tokie pasiutėliai svarbu buvo išgirsti marš. Krylovo užtikrinimą, kad jėgu reakciniai kai pamėgintų sukelti naują karą prieš Tarybų Sąjungą, tai jų mėginimas baigtųsi kaip Hitleriui O toliau sekė Paleckio keliaklupčiavimas prieš sovietus ir ypač jų atomines bei ginkluotas pajėgas.

Lietuviška radijo programa per Radijo 9 de Julho sekmadieniais 10 val. vidurnėmis ir trumpomis 31 met. bang. Klausykite ir remkite pinigų radijo programa.

APIE GYVENIMĄ LIETUVOJE

Kai Kurie Buities Vaizdai Lietuvoje

Sunku išsiversti be «kombinavimo» darbovietėje — Menka sovietinių gaminių kokybė — Apie kyšininkavimą ir baltos duonos trūkumą

(Elta) Iš Lietuvos atvykęs, besikalbant su ELTOS atstovu, buvo paklaustas: kaip atrodo šių dienų Lietuvoje darbe gavimo sąlygos?

— Pavergtoje tėvynėje darbas gali būti gaunamas normaliai ir... jis gali teikti papildomų pajamų (atseit, kaip Lietuvoje sakoma: galima ką nors «sukombinuoti»). Kažangi darbe užmokestis labai mažas, tai pilietis normaliai nesitenkina alga ir... yra priverstas vogti Vagiama iš fabriku, parduotuvių ir aplamai iš visur, kur tik prieinama.

Darbas audinių, avalynės fabrikuose, parduotuvėse ir pan. laikomas geru ir todėl jį gauti yra sunku. Paprastai duodamas kyšis įstaigų vadovams, inžinieriams, cechų viršininkams.

— Taigi, pilietis savo gaudamam atlyginimu nėra patenkintas?

— Žinoma, čia ir išvada: iš fabriko tas pilietis neša višnonius siūlus, medžiagas kojines odą ir kt. Tai Sovietijoje nelaiminga negarbingu elgesiu išsineštos prekės parduodamos pažįstamiems turguje.

— O ką galite pasakyti apie sovietinių gaminių kokybę?

— Jų kokybė menka. Jau žinoma, kad turi didelę vertę drabužiai, medžiagos patekę Lietuvon siuntinėlių iš užsienio forma. Pav. pardavus užsienio megstinuką galima gauti 50 rb., medžiagą kostiumui — 150—200 rb., medžiagą paltui — 100 rb., batus — 40—50 rb. Dažniau gaunamieji siuntinius iš užsienio, pav. ne dirbantieji, iš parduotų prekių gali neblogai pragyventi.

— O ar krautuvėse neperkama vietinių gaminių?

— Taip, jie perkami, tačiau jie neturi pasisekimo. Jie prastesnės medžiagos, pasiuvimas neatitinka madai, sunku pasirinkti drabužį pagal išmierią. Taigi drabužiai dažniau siuvami pas siuvėjus, o tai gana brangiai kainuoja. Pav. vyriško paltos pasiuvimas (be medžiagos) — 30 rb. Paprastai siuvama privačiu keliu, nes vad. madų salonuose pasiuvimo tenka laukti ilgi pusantro mėnesio. Taigi, kai norima pasisiūdyti vasarinį drabužį, tuo reikia pasirūpinti jau žiemą. Ši taisyklė galioja ir įvairias pramonines prekes perkant, Lietuvoje sakoma: pirk ne tada kada reikia, bet tada kai prekė yra parduotuvėje, nes sezono metu prekių nepakanka.

Dėl to krautuvėse pastebimas kyšininkavimas. Pav. norint įsigyti importuotą megstinį ar batus, reikia parduotuvėjai duoti 3—5 rb. Paprastai geresnės prekės visiems pirkėjams neparodomas jos laikomos po prekystaliu ir parduodamos tik tiems, iš kurių tikimasi gauti «dovanų». Tas pats reiškinys ir perkant maisto produktus. Lietuvoje pietų kraštų vaisiai (tik apelsinai, bananai — kitų nepamatys) krautuvėse atsiranda tik didžiųjų sovietinių švenčių (Spalio Revoliucijos, Gegužės Pirmosios ir Naujųjų Metų) progomis. Taigi norint įsigyti tų vaisių reikia taisyklėmis atvejais per metus stovėti eilėse keletą valandų arba... turėti pažįstamą parduotuvėją ir jai «atitinkamai» atsilpyginti.

— Ar galite patvirtinti ELTOS iš Lietuvos gautas žinias, kad bulkutės eilėse pastovėjus, parduodamos tik so vietinių švenčių metu?

Ispėjimas

Kai sugrįžtu iš tolimojo miesto
Į mylimus žalius namus,
Ir aplankyt skubu jau pamirštųjų vietų,
Man skamba sesės balsas neramus:

«Vai, neišeik, sesute mano,
Viena prie ežero svajoti vakare,
Vai, neklausyk, brangioji mano,
Ką šlamą meldai ežere.

Žinai, — prie ežero apgriuvusi pilis,
Vėlai pro ją preitį žmonės bijo.
Ten sako, smuiku groja naktimis
Ir spindi ašmenys raudono kalavijo.

Kas naktį, sako, mėnesioj klaidžioja
Kažin koks valkata, išbalęs kaip mirtis,
Ir žmonės bijo, į namus neįsileidžia jo
Ir turi vakarais stipriai užsklęst duris.

Keistai spėlioja žmonės apie tą vaikina:
Užbūrus jį undinė šilkaplaukė,
Tie burtai širdį jo ir protą surakinę,
Ir jis prie ežero kas vakaras vis laukia.

Kas vakaras ateina jis prie mūsų durų
Ir tavęs klausia taip išbalęs mirtinai.
«Ne šiandie — ryt jinai sugrįžti turi,
Ir mano turi but... Ji — mano amžinai!»

Vai, neišeik, brangi sesute mano,
Viena prie ežero klajoti vakare.
Vai, neklausyk, nelaimingoji mano,
Ką šlama meldai ežere!»

— Nors praėjusių metų kviečių derlius Lietuvoje buvo geras tačiau neužderėjus Kazachstane ir kitus, Lietuva buvo priversta pasidalinti savo kviečiais su «pajūria» tėvynė. O padariniai buvo tokie: lietuviai neturėjo pyragų nei per Kalėdas, nei per Velykas. Baltų miltų krautuvėse šiais metais nėra. Nuo rudens iki šio pavasario viso se maisto krautuvėse buvo parduavinėjama tik juoda ir, kaip vietos gyventojai juokauja, «pilka duona» (siery chleb).

Jos sudėtis: kukurūzai, avižos ir miežiai.

Čia yra ir išimčių. Pav. vidurinių ir aukštųjų mokyklų bufetuose mokiniai ir studentai gali kasdien nusipirkti po bulkutę — dvi. Tai vykdoma grynai propagandos tikslais. Režimas daug tikisi iš jaunimo, bijo kad šis nenusiviltų komunistine santvarka, kuri jau neįstengia net baltą duoną aprūpinti krašto gyventojų.

— Beje, kyšininkavimas dar pastebimas ir kitose srityse?

su akmistrine taip pat neišeis, ne abudu jį apvaginėja kiek beįmanydam. Vežėjas Pranciškus ir sodininkas Grigelis, abudu iš chlopų, jau riečia nosį ir apie algų padidinimą ima niurnėti. Ypač nesukalbamas pasidarė vežėjas Pranciškus. Ėmė saugoti bernai ir mergos. Prievaizdas sakė, kad tas perėjūnas šundaktaris Dimša čia iandžioja ir juos agituoja. Liepsiu jį šunimis užpiudyti arba policijai atiduosiu!

Šlyja ir jo paties, pono Skrodskio, asmeniniai intymieji reikalai. Lig šiol jis elgėsi savo dvare su savo baudžiauninkais kaip tikras feodolas, karaliukas. Jis vien negalėjo jiems gyvybės atimti, suakiai sužaloti, bet visos kitos teisės jam priklausė. Jis galėjo juos iškeisti, parduoti, galėjo leisti ar neleisti vestis, galėjo liepti vesti tą, o ne kitą. Tekėti už to, o ne už kito. Ypač šitos teisės jam ma-

niai apsimokėdavo, pasaldindamos jo našlaitinio, viengungiško gyvenimo kartumus. Juk nemaža čia jam buvo pristatę tų visokių mergščių prašyti sutikimo ištekėti už to ar kito jauno baudžiauninko. Tegū teka, ar jam gaila! Nors prievaizdas sako, kad nereiktų leisti jiems per daug vestis. Dvarui darbo rankų jau pakanka, o nereikalingos burnos tik veltui duoną ēda ir alina juos pačius. Tas negiamai atsiliepa jų darbo našumui.

Ponas Skrodskis, naudodamas savo teise, tas mergštes ir iš arčiau patyrinėdavo, ir supažindindavo su vedybinio gyvenimo pareigomis. Apskritai, jų tarpe retai pasitaikydavo įdomesnių egzempliorių. Dažniausiai jos būdavo klusnios ir bailios kaip avilės, pasiduodavo be didesnio pasipriešinimo, beveik visos verkėdavo — ir tas labiausiai erzindavo poną Skrodskį. Tačiau

— Jis plačiai praktikuojamas Lietuvos ir Sovietijos viešbučiuose. Juose nepakanka vietos pravažiuojantiems. Viešbučiuose tegalima gauti kambarį į kurį miestą vykstant su komandiruote, t. y. siunčiamam tarnybos reikalais. Tačiau jei esi paprastas pilietis, tai nevisuomet gausi viešbuty kambarį didesniame mieste ir komandiruotę turėdamas. Kambario prašant viešbučio tarnautojai reaguoja teigiamai, kai pilietis į prašomą parodyti pasą įdeda tris rublius kyšio. Tokia tvarka galioja tiek Vilniuje ar Kaune, tiek Rygoje, tiek Maskvoje ar Kijeve.

Toks reiškinys aiškinamas dideliu viešbučių trūkumu. Jo negali pastebėti į Lietuvos ar Sovietijos miestus atvykę užsienio turistai. Jiems numatyti specialūs viešbučiai ir juose visuomet yra vietos. Dar pridurtina, kad partiečiai ir atsakingi pareigūnai (direktoriai, vykdomieji pirmininkai ir kt.) kambarius viešbučiuose gauna be sunkumų ir iš jų prisibijoma imti kyšį.

— Iš Lietuvos gautomis žiniomis Valst. dailės instituto Vilniuje šių metų studentų — diplomatų darbai daugiau skiriami konkrečioms objektams. Šiemet institutas išleido per 40 absolventų, kai kurie darbai: S Kanoverskytė parengė dekoracijų eskizus Šeks pyro «Karaliui Lyruui», V. Mačiūka sukūrė antkapinį paminklą Dariui ir Girėnui (jis numatomas pastatyti Kauno kapinėse) Absolventės — tekstilininkės pristatė dekoratyvinius audinius, kilimus ir kt.

— Lietuvoje keliamas reikalas daugiau statyti čekų kompozitorių operas, nes tai stiprintų draugystę su čekais. «Literatūros ir Meno» savaitraštyje (nr. 27) V. Jurkšas pasigedo ne tik B. Smetonos, A. Dvoržako, bet ir Z. Fibicho (pabaiga 3 pusl.)

V. Mykolaitis-Putinas

SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS VAIZDAI 1861—1864

X

(tąsa)

Bet svarbiausias to kambario baldas — tai didelė, plati, minkšta sofa. Vietoj atramos ties ja ant sienos kabo senoviškas gobelenas, kurio paveikslas vaizduoja idilišką piemenaičių meilės sceną. Ponas Skrodskis pasilikęs našlys, atsižadėjęs mėgamojo patogumų, juokaudamas sakydavo, kad pamėgęs šį askeetišką vievingio gultą dėl kūno sveikatos ir sielos išganymo...

Ponas Skrodskis, pasilikęs vienas, atsisėdo į savo mėgstamąjį krėslą prie staliuko, prisipylė taurę vengrino, gurkštelėjo ir papsėdamas pypkę susimąstė apie savo buitį.

Ką besakytų Jurkewičius ir kaip jį beramintų, vis tiek ta reforma, tas ciesausias manifestas jam nebeduoda ramybės, lyg tas įkyrus dieglys šone, kurį jis pajuto, lyg tyčia, grįždamas namo manifestą to paskelbimo dieną. Jau ne kalbant apie platesnio masto ūkines problemas, štai kasdieniniai namų reikalai — ir tie pradėjo šlyti.

Visų pirma — dvariškiai. tarnaai. Jų nusiteikimas ponui ima pastebimai kitėti ir die na iš dienos vis blogėja. Motiejus ir Agota, tiesa, pasilikę ir liks ponui Skrodskui iš tikimi po senovę. Kur ir beieitų tie griozdai? O būtų net ir geriau, kad išeitų, nes kas iš jų per nauda! Prievaizdas

kai kurios priešindavosi labai įnirtingai ir atkakliai. Dar peraitą rudenį jis ne neįvokęs išmetė ir liepė rykštėmis nuplakti vieną tokią pasiutėlę, kuri spardėsi, kandžiojo ir draskėsi kaip laukinė katė. Su tuo siejasi keletas labai nemalonių įvykių, kurių ponas Skrodskis nemėgsta prisiminti ir stengėsi kuo greičiausiai nukreipti mintis kita linkme.

Ir dabar, norėdamas atsiminti tuos nemalonus, kažkodėl galvoje atgijusiu atsiminimu, ponas Skrodskis vėl vaizduojasi Balsio kieme matytą merginą, ne nenusimanydamas, kad tai jo, kaip išalkusio vilko, aistra piešia ją visomis grožio, žavėsio ir patrauklumo spalvomis. Pagaliau prisivajojęs ir išgėręs vengrino daugiau, negu buvo pratęs, jis šaukia Motiejų, kad padėtų nusirengti.

Atsigulęs į savo minkštą patalą, ponas Skrodskis ilgai

Nauji «Pagerinimai» Sovietijoje - Propagandos Reikalas

Kolehozininkams pažadėtos pensijos — pasityčiojimas iš Pabaltijo vargstančių žemdirbių — Duomenys apie žemus uždarbius Sovietijoje nustebino Vakarų gyventojus — Nauje įstatymo tikslas — paskatinti kolchozininkų darbo našumą

(Eita) Liepos mėn. 13 d. so vietinio «parlamento» — Aukščiausios Tarybos sesijoje N. Chruščiovui paskelbus reikalą įstatymo keliu įvesti senatvės pensijas kolchozininkams ir pakelti užmokesį kai kurių mesogiškai neproduktyvių sričių darbuotojams, Sovietijos spauda praplūpo šukiais apie «giliausią sovietinio piliečio padėką» Maskvos «Pravda», tarytum pamiršusi Chruščiovo Švedijoje pasakytus žodžius apie aukštą Skandinavijos kraštų gyvenimo lygį, dabar paniekino Vakarų kraštuose esamą socialinio draudimo sistemą ir paklausė: «ar kapitalistiniuose kraštuose gyveną žemdirbiai gali svajoti apie pensijas? Smulkiesiems žemdirbiams ten gresia vargas ir badas».

Sovietiniai pasigyrimai neturi jokio pagrindo. Juk Chruščiovas pateikė pensijų ir pašalpų kolūkiečiams įstatymo projektą net 40 metų prasilikus nuo bolševikinės revoliucijos pradžios. Antra, reikia atminti, kad tas pensijas priėmė suorganizuoti patys kolchozai, be to jos priklausys nuo įvykdyto darbo. Vienoje savo kalbos vietoje Chruščiovas paminėjo, kad kai kurie Sovietijos kolchozai jau dabar galėtų mokėti 30–40 rb, siekiančias pensijas ir tai reikėtų, kad kolchozininkų uždarbis per mėnesį ten siektų 60–80 rb. Žinoma, čia buvo paminėti tik pavyzdiniai kolchozai.

Iš Chruščiovo teigimų dar galima padaryti išvadą, kad Sovietijos kolchozininkas, vidurkiai imant, per mėnesį uždirba ligi 30 rb., daugeliu atvejų — žymiai mažiau. Apie tai liudija ir nustatytas kolchozininkų pensijų minimumas — 12 rb. mėnesiui. Ką

galės įsigyti 12 rb pensijos gaudamas kolchozininkas? Pagal dabartines kainas, vieną prastos medžiagos metrą ar apie 4 kg. sviesto. Tuo tarpu visos tos senatvės pensijos mažai džiugina Sovietijos piliečius. O Pabaltijo respublikų kolchozininkams tos pensijos — tai pasityčiojimas ir tik tolimos ateities galimybė.

Štai Chruščiovas liepos 13 d. (pats liepos 15 dienos pensijų įstatymas paskelbtas «Tiesoje» nr. 166) nurodė į tokias griežtas sąlygas: «Senatvės pensijas kolūkiečiams numatoma nustatyti: vyrams — su laukus 65 metų ir esant ne mažesniai kaip 25 metų darbo stažui, moterims — nuo 60 metų, darbo stažui esant ne mažesniai kaip 20 metų» («Tiesa» nr. 163, liepos 14). Tai reiškia, kad Lietuvos ūkį galutinai sukolchozinus apie 1951 m. didelė dauguma kolchozininkų — vyrų gali tikėtis senatvės pensijas tik 1976 metais.

Chruščiovas savo pranešime plačiai palietė darbo užmokesčio švietimo, sveikatos apsaugos, prekybos, visuomeninio maitinimo ir kitose liaudies ūkio srityse. Atlyginimų dydis paskelbtas pirmą kartą ir pagal Vakarų viešąją nuomonę (plg. «Neue Zuericher Zeitung», nr. 197, liepos 19) Chruščiovo pateikti skaičiai sukėlė tikrai šurpų vaizdą. Čia keli pavyzdžiai: mokytojas, baigęs aukštąjį mokslą ir turįs iki penkerių metų praktikos gauna atlyginimo per mėnesį kaime — 52 rb., mieste — 57 rb., o pagal naujojo įstatymo projektą jam bus mokama 80 rb. (po 10 metų jis gaus 100 rb.) Jaunas gydytojas, turįs medicininio darbo stažą iki penkerių metų ir dirbąs mieste ligoninė-

je ar poliklinikoje dabar uždirba 72,5 rb., pagal naują įstatymą jis gaus 90 rb. Po 10 metų darbo stažo uždarbis sieks tarp 110 ir 125 rb. Medicinos seserys dabar uždirba tarp 45 — 67 rb., vėliau jos gali tikėtis algų nuo 60 rb. iki 110 rb.

Visi tie pažadėti užmokesnio pakėlimai teikia menką paguodą. Čia tik pakanka prisiminti rublio perkamąją galią ir ypatingai maisto ir kai kurių pramoninių prekių kainas.

Visi pažadai, priimtais įstatymais numatytos socialiniai politinės priemonės (pensijos, pašalpos, uždarbių pakėlimai) tikrumoje turi grynai propagandinį pobūdį. Norima pasiekti spartų, produktyvų dirbti kolchozininkus, juo labiau kai dėl sausros kai kuriose srityse dar neiški derliaus padėmis. Norima nuslopinti ir kai kurių ūkio šakų atstovų nepasitenkinimą. Pagal turimas galimybes Sovietinis režimas «pagerinęs» labiausiai nepatenkintųjų padėti ir bent porą metų teks laukti naujo «pagerinimo» įstatymo

— Per daug išgėriau vengrino prieš naktį. Sunkus vy nas. Dėl to ir visokie košmarai vaidenasi. E, spiaut man į tuos čilopus!.. Čia ne Galicija. Ciesoriaus valdžia prie to neprileis, — ramina si ponas.

— Galicija, Galicija!.. chlopu maištas... ponų skerdynės... — siauba apimtas šaobžda ponas Skrodskis. Ir štai jis mato, kad bernas neklaužada užsimoja savo basliu smogti jam stačiai į galvą...
Ponui Skrodžiui grįžta sąmonė, jis pasijunta gulįs aukštesniui savo įprastoj vietoj, kabinete, su atmerktomis akimis Kambarį tamsu, tik pro užuolaidos kraštą įsiskverbusi mėnulio šviesa ryškiai raudonu krinta ant raudono šilkinio apkloto.
Ponas žino, kad dabar jis gali ilgai neužmigti, jei valandėlė nepasivaikščios ir neišvarinės sąnariuose kraujo. Jis atsikelia, įsimina šlepetes, apsisiaučia įsiltu chalatu ir priėjęs prie lango išžiūri į sodą. Mėnesiena, bet nerami, vėjuota. Apie mėnulį balzganas ratilės — ženklas, kad keisis

negalėjo užmigti. Prieš jo akis tamsoje plūduriavo merginos paveikslas, bet šalia jo kaskart vis ryškiau vėl ėmė vaidintis ir neklaužada bernas. Štai jau juodu stovi greta, išmeigę jį savo žvilgsniu, Ji žiūri su baimė ir nustebimu, jis grasinamai, su atkakliu išūlumu Už jūdvių — baudžiauninkai. Ne tik Šilėnų, bet ir Paliepių, Juodbalių, Karakliškių — jų visa minia ir ji vis auga, siūbuoja ir gaudžia kaip jūra. Minios priešaky, tuoj už mėlynakės ir berno su basliu spiečiasi būrys jo nuskriaustų merginų, ir ta, kur kandžiojo ir draskėsi kaip laukinė katė. Chlopai slepkais artyn ir artyn. Jų rankose vėzdai, šakės, kirviai. Virš galvų aštriai blykčioja dalgiai, liepsnoja deglės. Dangus raudonuoja nuo gaisro pašvaistės, Dega dvaras — jo, Skrodskio, dvaras, Bagynai.

oras. Prie verandos alyvų krūmai judinami vėjo, kriebžda dar neišsprogusiomis šakomis iš sodo ir parko su vėjo pūstelėjimais sklinda keisti švilpesiai, čezėjimai, stogavimai. Nejauci naktis.
Ponas Skrodskis galvoja apie savo sapną.
— Bet ar aš tikrai miegojau?.. Ar tai buvo sapnas, ar šiaip košmaras?.. kažkas pranašinga glūdi toje vizijoje...
Jis atsimenta minėjęs Galicijos skerdynes. Jis gerai žino apie tuos balius įvykius. Tai buvo lygiai prieš penkiolika metų.
— Per daug išgėriau vengrino prieš naktį. Sunkus vy nas. Dėl to ir visokie košmarai vaidenasi. E, spiaut man į tuos čilopus!.. Čia ne Galicija. Ciesoriaus valdžia prie to neprileis, — ramina si ponas.

Lietuviškam Žodžiui

© mūsų šventas lietuviškas žodi, ilgą naktį vergijoj kalėjęs, Ne kaip vergas šiaandien pasirodyk, Bet kaip laisvas pavasario vėjas.

Bet tavęs daugel kryžkeliuos krito, Tau skambėt mūsų padangę apgyną. Nesulaukė jie tekančio ryto, Bet sulauks Lietuva, jų tėvynė.

Jei tavęs nebekaustė sugmuvę Skaudūs pančiai, rakinę lig šiolei, Šauk, vaidink tu kiekvieną lietuvi, Šauk kovon nemarion, ne prieš broli —

Šauk į žygį prieš svetimą jungą, Iš kapų kviesk pakilti vaidilą — Apie skaudų likimą ir sunkų Užmirštų mus dienų teprablyta

Teprabus mus krūtinės užmigę Tepradės mūsų širdys vėl plakti, Ir, išėję į vieškelių žygį, Šviesiu rytu pavereim tą naktį.

Piemenėlio dainoj iš pagonių Ir iš stačių seselės trinciuos, Ir pilkosios žemelės artojų Maldose tu aidėk iš bažnyčios

O mūsų šventas lietuviškas žodi Kaip ramunė mus žemėj pražydęs, Iš gimtųjų viensėdžių ir sodžių Tu skambėk stebuklingas ir didis!

ar L. Janačekė operų. Sovietinės okupacijos metu Lietuvoje testatoma viena Smetanos «Parduotoji nuotaka», gi laisvosios Lietuvos metais dar buvo, be «Nuotakos», pastatytas Napravniko «Dubrovskis» (1929 m.) ir Dveržako «Undinė» (1937 m.);

NEW YORKO UNIVERSITETO SEMINARAS

Šią vasarą New Yorko Universitetas suorganizavo seminara apie Centro ir Rytų Europos valstybių ir JAV santykius. Apie Baltijos valstybes, jų dabartinę padėtį ir jų santykius su JAV istorijos būvyje kalbėjo Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas. Seminaras vyko visą liepos mėnesį.

IŠ VILNIAUS BIBLIOTEKOS I. TAUTAS

Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos direktorius doc. L. Vladimirovas, pasiūlius jo kandidatūrą Sovietų Sąjungos kultūros ministerijai šią vasarą išvyko eiti direkoriaus pareigų J. Tautų D. Hamarskjoldo vardo bibliotekoje New Yorke. Šiai vietai užimti buvo paskelbtas konkursas. «Tiesa» informavo, kad Vladimirovas pirmasis J. Tautų bibliotekos direktorius iš vad socialistinių kraštų ir tai bibliotekai New Yorke vadovausiąs 3–4 metus.

DEPUTATAI MASKVOJE KALBĖJO APIE «ŠMEIŽIKUS» — BURŽ. NACIONALISTUS»

Maskvoje liepos mėn. vidury vykusioje A. Sovieto sesijoje leista pasisakyti ir Lietuvos deputatams F. Karauskienė savo kalbos pradžioje («Tiesa», nr. 165, liepos 16) palietė Vakaruose esančius lietuvius — išėivius sovietinio terminu «buržuazinius nacionalistus». Išą jie ir jų idėjiniai mokytojai — imperialistai visaip stengiasi apjuodinti, apšmeižti mūsų tikrovę (pabaiga 4 pusl.)

Jis išsitiesia, pasitempia pereina porą kartų per kambarį, pataiso užuolaidą, atsi gula ant dešinio šono ir nebrukus užmiega.

Rytojaus rytą, ponui dar miegant, dvaro prievaizdas Pšemickis, lydintas berno Rubikio, paprastai Rudziu vadinamo, apžiūrinėjo tvartus, klojimus, daržines ir kitokius ūkio pastatus. Per žiemą užkampiuose daug prisirinko visokio šlamšto, kurį prieš dar bymečio pradžią reikia pašalinti, sunaikinti, o kai ką atsikrai sukrauti.

Apžiūrėję vieną daržinę, abu vyrai nuėjo už jos ir atsidūrė prie pašūfės nuošaliausiam, labiausiai apleistame dvaro užkampyje. Pasiūrė buvo apaugusi karklais, erškėčiais, lazdynais, kadūgiais, Pernykščiais dagių, kiečių, bui

ių, arkliarūgščių, varnalėšų stagarai kyšojo pakrūmėse, draikėsi ant takų, dėl to vieta atrodė dar klaidesnė ir atšiauresnė

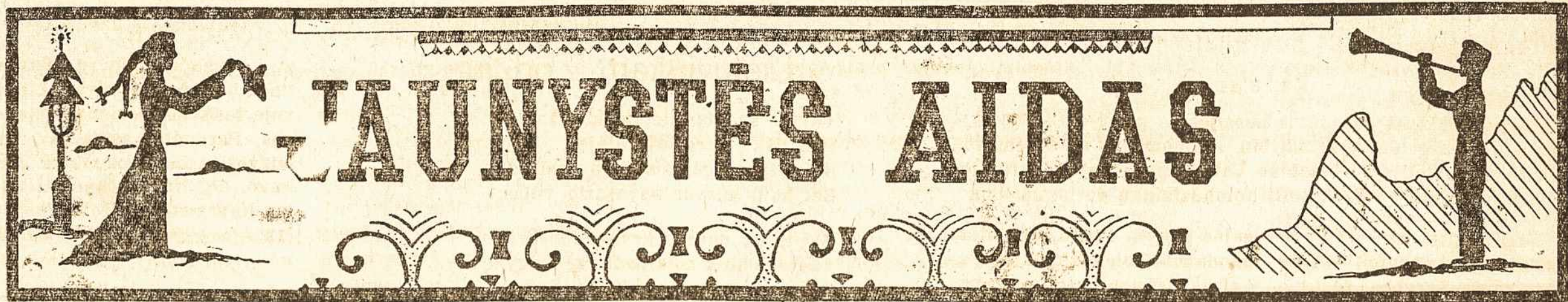
Įėję į pašūrę, vyrai sustojo ties keturiais keistos išvaizdos loviais, kurių vienas buvo persprogęs. Loviai buvo ilgesni nei žmogaus ūgio, iškapoti iš storų rąstų. Viena me lovio gale iš abiejų šonų du pritvirtinti pančiai, kitame gale per dvi pėdas nuo galo abudu lovio kraštai išduobti, ir vėl iš šonų po pantį Dėltų išduobimų lovys turi tarsi kryžiaus pavidalą.

Priėjęs artyn, prievaizdas paspyrė koją tą, kuris sprogęs.

— Šitą pataisyk, Rubiki, — kreipėsi į berną. — Čia ne daug ko reikia. Prikalk iš galų po lentgalį, ir laikys.

(B. D.)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Redakcinis Kolektyvas

VAIKUČIU ŠVENTĖ Vila Zelinoje — Rugpjūčio 1-2 d.

Su dideliu pasisekimu praejo Vaiduotių Šventė. Šia proga vaikų grupė šventė vienerių metų veiklos sukaktį. Kaip žinome šiai grupei vadovauja p. Magdalena Vinkšnaitienė.

Rugpjūčio 1 d. išvakarėse buvo Šv. Mišios, kuriose dalyvavo vaikučiai ir tėveliai, kiekviena mergaitė ir kiekvienas berniukas atnešė Dievuliui ir prie Jo altoriaus padėjo baltą gėlę, simbolizuojančią jų didžiausią turtą, tai yra skaistumą. Mišių pradžioje kai jų luptės nedrasiai prasivėrė giedoti «Pulkim ant Kelių» visi tėveliai ir kiti lietuviai bažnyčioje susirinkę buvo sujaudinti nes tai buvo ženklas kad dar viena karta išmoko lietuviškai melstis ir taip pat vilis, kad dar ilgiau galės puoselėti lietuviškumo idealą išsivijoje. Ta proga Tėv. Jonas Kidikas pasakė gražų pamokslą pritaikytą progai skatindamas tėvus už vis pirmiausia auginti Dievą mylinčius vaikučius ir Jam nuoširdžiai tarnaujančius.

Po mišių buvo arbatėlė, kuri draugiškai subūrė visus tėvelius ir vaikučius prie bendro stalo. Po arbatėlės buvo įteiktos dovanos atžymėti vaikučių atsilankymą, klusumą, uolumą, ir t.t. metų laikais Kiekvienas gavo dovanėlę pagal savo nuopelnus. Reikia pabrėžti, kad šia proga penki ketvirto skyriaus mokiniai buvo paruošę ir gavo Jaunučių Atkū ženkliuką. Tai buvo: Jonas Paulo Silikas, Antanas Valavičius, Arnoldas Zizas, Laimutė Vosiliutė ir Teresėlė Bilevičiūtė.

Rugpjūčio 2 d. gimnazijos salėje įvyko meninė programa, kurioje labai gražiai pasirodė jauni artistai, išpūd-

(pabaiga iš 3 pusl.)

neteisingai nušviesti Tarybų Pabaltijo gyvenimo įvykius ir reiškinius. Jie girdi, norėtų mus išvaduoti ir gražinti į buržuazinį rojų. Išgyrusį tariamus laimėjimus švietimo srityje. Kasaruskienė turėjo pripažinti, kad «sąlygos mūsų mokyklose ribotos». Ji pasiūlė nedaryti jokio skirumo tarp kaimo ir miesto mokytojų uždarbio. O jei joms pakeičiami atlyginimai, tai juos paskatinsia aktyviai dalyvauti visuomeniniame darbe.

gai — išpildydami savo roles. Ta proga buvo paruoštas gražus tortas, ir uždegta žvakutė, kurią uždegė Dėdė Juozas kuris prieš metus šiuos vaikus subūrė. Po meninės programos sekė žaidimai, kuriuose su dideliu džiaugsmu dalyvavo visi vaikučiai.

Už šį gražų parengimą visi tėveliai, vaikai ir bendrai lietuviškas kolektyvas dėkoja p. Magdalenai Vinkšnaitienei. Reikia taip pat paminėti Astą Vinkšnaitytę kuri kartu su mamyte išstisus metus šiame darbe dalyvavo Ji akompanavo dainoms ir šokiams.

Visas įdėtas darbas nebus veltui, jeigu mes remsime ir pritarsime tokiems užsimojimams. Jeigu tai darysime galime būti tikri kad sėkla kuri dabar buvo įsėta, laikui bėgant užaugs į didelį medį, duos vaisių ir skleis lietuvišką dvasią jaunoj kartoj.

NE BIOLOGINĖ KILMĖ, O DVASINIS ĮAUGIMAS

Negalėdami paneigti nutautimo fakto, turime pripažinti, kad tautai, kaip dvasinei būtyčiai, priklausoma ne biologine kilme, o dvasiniu įtaigimu, perimant jos kultūrą. Šia prasme tautybė yra taip pat nebe paveldima, o perimama, kaip ir apskritai kultūra: Gimsta žmogus tėvų tautoje, bet į kurią tautą jis įsijungia, priklauso nuo to, kurios tautos kultūrą jis pasi savina. Nejaugis į tėvų tautos kultūrą, dvasia iš tėvų tautos išsijungia. Čia yra ta banga, kurią baiminamės atvirai pripažinti: lietuviu būti yra daugiau, negu būti gimusiam iš lietuvių tėvų. Tautybė yra daugiau, negu tautinė kilmė.

Dr. J. Girnius
(iš Tautos ir tautinės istorijos)

— Komp. kun. Vlodo Budrecko, M. M., «Trys giesmės į Mariją Lietuvos šventovėse», sukurtos platesniam liaudies giedojimui vienu balsu su vargonu pritarimu, galėtų rasti platesnio populiarumo Lietuvių kose pamaldose. Jas išleido «Muzikos Žinias», jos yra patvirtintos Bažnytinės muzikos komisijos Pittsburgho vyskupijoje. Leidinys dedikuotas Lietuvių Šv. Kazimiero kolegi-

Kiek lietuvių išleis į Amerika

NAUJOJO IMIGRACIJOS ĮSTATYMO PROJEKTAS
PRADEDA JUDĖTI

KUN. L. JANKUS

Birželio 11 JAV kongresas pradėjo apklausinti naujojo įstatymo imigracijos reikalu (H. R. 7700 ir S. 1932). Pirmiausiai priimami žodiniai pareiškimai iš kongreso narių, valdžios žmonių, vėliau atskirų organizacijų atstovų ir smenų.

NCWC CRS reikalų vedėjas vysk. E. Swanstrom birželio 11 buvo sukviestas 25 tautybių atstovus specialiam pasitarimui, kuriame buvo sutarta organizuoti ir individualiai prašyti, kad Kongresas naująjį įstatymą dar šią vasarą priimtų. Pasitarime dalyvavo ir Balfo reikalų vedėjas, kuris buvo įtikintas, kad naujasis įstatymas lietuviams taip pat bus naudingas.

SENASIS KVOTŲ ĮSTATYMAS

Pačiam 1920 metų gyventojų surašymo duomenis buvo nu-

jai komoje. Visos tos giesmės sukurtos pagal kua. St. Vlos žodžius ir turi pavadinimus: Giesmė į Mariją, apreiškusią Šiluvoje; Giesmė į Gėlių Dievo Motiną Pažaislyje ir Giesmės į Skausmingąją Dievo Motiną Kauno Arkikatedroje Bazilikoje.

— Maskvinės Lietuvių Studentų draugijos pradžia siekia maždaug 1870 m. Man bestudentaujant. 1887 — 1893 m. buvo ji slapta organizacija Maskvos policija žinojo, kad yra studentų slaptų organizacijų nemaža, bet joms prastai darbuotis nekludavo. Ir Lietuvių Studentų draugija buvo policijai žinoma. Manyti galima, kad kiemsargiai pranešėdavo policijai apie mūsų draugijos ir kitų studentų organizacijų susirinkimus Jau, anot Pr. Mašoto (ž. «Kal knygas draudė»), kuris 4 metais už mane buvo vyresnis. Maskvos Liet. Studentų draugija išsisukdavo nuo policijos apsiskaitymu tuo kad Draugijos choras per kiekvieną susirinkimą padainuodavo lietuvišką dainą. Kiemsargiai, manydami, kad daromos tik choro repeticijos, nekviėdavo policijos Lietuvių dainos rusams kiemsargiams patikdavo.

Dr. K. Grinius
(iš Atsiminimų ir minčių)

statyta imigracinės kvotos: kiek iš kurio krašto žmonių gali kasmet atvykti į JAV. Jų bendras skaičius nustatytas 157.000 metams Pirmumas teikiama specialistams, JAV piliečių artimiesiems giminėms. Lietuvoje gimusių galėjo atvykti per metus 384

Šis įstatymas nebuvo tobulas, ypač nevykusiai nustatytos kvotos, pvz. Anglija turėjo 65361 vietų, o per metus teišnaudodavo apie 40 proc. savo kvotos, kai beveik to pat dydžio Italija ar Lenkija turėjo tik 6.000 kvotos numerių. Tų šalių žmonės laukė eilės metų metus. Nepriklausomybės laikais lietuviai taip pat buvo priversti laukti kelis metus kvotos numerio. Dabar Lietuvos kvota yra visai atvira, nes okupantai neleidžia iš Lietuvos laisvai į JAV emigruoti, o iš kitų pasaulio kraštų lietuvių neatsiranda 384 kiekvienais metais. Neišnaudota Lietuvos kvota pranyksta.

NAUJOJO ĮSTATYMO PROJEKTAS

Senasis kvotų įstatymas buvo labai nepalankus Europos pietų kraštams, kaip Italijai, Ispanijai, Graikijai. Jis netikslus demokratiniams ar rasiniams atžvilgiais, nes iš norinčio vykti į JAV pirmiausiai buvo klausiamas: kur esi gimęs. Jei gimęs Anglijoje, važiuok tuoj, jei Graikijoje — lauk eilės dešimtį, penkiolika metų.

Pagal naująjį įstatymą nebebus klausiamas, kur esi gimęs, bet kiek tu būsi naudingas Amerikoje, tačiau kiekvienam kraštui bus palikta bent 200 rezervuotų vietų ir nebus leidžiama nei vienam kraštui turėti daugiau kaip 1.600 vietų Taigi naujasis projektas gal nepatiks britams, vokiečiams, bet tų kraštų vyriausybės ir nenori savo gerų žmonių į JAV išleisti.

Naujasis įstatymo projektas padidina įvažiuojančių į JAV skaičių, palieka artimos giminytės ir specialistų privilegijas bei pasirūpina benamiais, tremtiniais ir persekiojamais, kuriems išleisti kartas nuo karto buvo reikalingi specialūs įstatymai. JAV valdžios žmonės visad užtikrindavo Balfą, kad duos jva-

žavimo vizą be jokių kvotų lietuviams, buvusiems ar esantiems Sibire. Balfas turi leidimo dokumentus lietuviui net iš Kubos; dėja, komunistai tokius išvažiavimus labai trukdo.

Kaip pagreitinti naujojo įstatymo priėmimą.

Vysk. E. Swanstromo konferencija pilnai įtikino rašančią, kad naujas projektas būtų labai naudingas ir Lietuvai, kai ji bus laisva, o dabar neužimtas lietuvių vietas būtų galima panaudoti kitur (ne Lietuvoje) gimusiems. Minėtoji konferencija sutarė paraginti savo tautines grupes ir organizacijas narius, kad apipiltų laiškais ir telegramomis kongreso narius ir JAV prezidentą. Telegramos prezidentui ar senatoriui tekainuoja 85 centus. Jose reikėtų tik pažymėti naujo įstatymo projekto numerį: kongresmanui — H. R. 7700, o senatoriui — S. 1932. JAV prezidentui galima abu numerius žymėti (Telegramos pavyzdžiai «Respectfully request your personal forceful intervention enactment into law HR 7700—S1932»).

KAI LIETŪVA BUS LAISVA.

Senoji kvotų sistema nebus naudinga laisvai Lietuvai, nes 384 vietų tikrai nepakaks metams. Naujasis įstatymas tokiu atveju bus lankstus ir iš Lietuvos į JAV galės atvykti žymiai daugiau. Dabar atliekama tuščia Lietuvos kvota galės būti panaudota kitų kraštų eilės laukiantiems.

Naujasis įstatymas dar tebera diskusijų formoje, jo galutinė redakcija nėra nustatyta, tačiau ji palaike labai daug senatorių, kongresmanų ir pats JAV prezidentas Johnson, bei šimtai JAV organizacijų. Jis įsigalios tik per 5 metus, kasmet 20 proc. kvotų suvedant į bendrą krepšį iš kurio jos bus dalinamos laukiantiems vizų.

Darbininkas

Lietuvi
Klausyk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekviena sekmadienį, 10 val. ryt. per **RADIO NOVE DE JULHO**, vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis. Patarimus, aukas slūsti šiuo adresu. Mons. P. Ra-gažinska^{ca} caixa Postal 4118. São Paulo:

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstinaukus, trubelius nau-jagimiams ir kit. Rua Jundiapéba, 45, Fone : 63-4258 Vila Zelina (arti R. Ibitirama ir Av. Zelina).

MALONI ŽINIĄ LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUODA NEMO KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS
Advogada

ESCRITÓRIO
Praça da Sé, 323 - 10 - c/101/102
Fone 33-9951

RESIDÊNCIA
Rua Coelho Neto, 281
Fone: 63-3697, V. Prudente

Máquinas Texteis Santa Clara Ltda.

MÁQUINAS E ACESSÓRIOS TEXTEIS
FUNDIÇÃO DE FERRO E ALUMÍNIO

Caixa Postal, 2093 — Tel. 63-7340

Fábrica e Escritorio:

Rua Domingos Afonso, 50 — Vila Santa Clara
V. Prudente — S. Paulo

Gera kokybė, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tikrai!

ANTANO PAVILONIO
INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLÁSTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 884 - 902, caixa postal 4118 - Vila Zelina, Tel. 63-4130 São Paulo:
Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir ma-žesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų!

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.

PÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915
Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros irengimui namu reikmens ir žaislai, įvairiausios do-vanos visoms progoms.

ESCRITÓRIO CONTABIL
NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. Nro 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines ir industrialines apskaitas, sutvarke dokumen-tus, sudaro sutartis surašo prašymus ir ki-tos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, doku-mentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Residencia:
R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:
R. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA. LTDA

Madeiras em geral

SÉDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone 52 0229
Endereço Telegrafico: « C A B I U N A »
Rio de Janeiro

Serraria « I T A » — Serra dos Aimorés — Municipio de Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

"SOFIJA"

Mokina kirpimo siuvimo, madų mode lių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra regis-truota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaitę -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMĖS CARRIERI LTDA

Lindoya vanduo yra labai žinomas gerimas Kurio puikų veikimą įžmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3937 — SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuve tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 356 TEL. 63-3285 VILA ALPINA

LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KA LENDORIUS

Pirmą mėnesio sekmadienį Pa. que das Nações 10 val. Casa Verde, 17,15 val.

Antrą :

Jaçana klierikų kopl. 8,15 val. Bom Retire, 10 val. Utinga 18,00 val.,

Trečią :

Agua Rasa 8 val.; Moinho Velho 11 val., Lapa 16 val.,

Kiekvieną sekmadienį Mooca 8 val.

Paskutinį: Vila Anastacio 8,30 val.; Vila Bonilha 10 val.

LIETUVIŠKŲ PROGRAMŲ TRANSLIACIJOS

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val. Sekmadieniais 10,30 iki 11 val. 19, 25; 31 ir 196 metru bangomis.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama ANTRADIENIAIS 18 val 40 min.

SIUVÉJAIS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua dos Ciclamas, 510 (sėde propria) — Vila Bela

MŪSŲ Lietuva

AV. ZELINA, 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

— Šį sekmadienį vykstantiems piknikan šv. mišios bus atlaikytos 6,15 val. ryte.

— Rugpjūčio mėn. 5 d. suėjo 25 metai kai V. Zelinos parapilijoj susiorganizavo kongregacijai. Tą dieną vakare buvo atlaikytos šv. mišios, kurias prel. P. Ražinskis, dalyvaujant nemažam būriui ir buvusių kongregacijų. Kiti kaip pav. J. Masys, Alg. Pūptis ir kiti atvyko iš gana toli dalyvauti minėjime.

Jubilėjinė programa yra suorganizuota plati ir įdomi. Programoj be religinės dalies yra sportas, meninė programa, kurioj dalyvauja Força Publica orkestras, S. Paulo Miesto Teatro stygų kvartetas ir kt.

Rugpjūčio mėn. 15 d. 7 val. ryto laikys šv. mišias būvęs vienas pirmųjų pirmininkų, dabartinis Barro Vermelho, arti Niteroi Rio de Janeiro estade, klebonas kun. M. Valiukevičius.

— Laiškai: Ku. J. Šeškevičiui, I. Kuškienei, H. Lipskiui, A. Tylai, Aug. Žemaitaičiui, Ed. Jakščiui, K. Musteikiui, J. Šukiui.

— «Mūsų Lietuvos» prenumeratą apmokėjo: Magd. Čermakienė 2.000 cr., Danielius Pukenis 5.000 cr., Alg. Šukys 2.000 cr., Jonas Masys 2.000 cr.

— Už Mariją Smitravičienę šv. mišios yra užprašytos šį šeštadienį 8 d. rugpjūčio 8,30 val. Velionės šeima, giminės

ir draugus kviečia atvykti šv. mišias.

— Rugpjūčio mėn. 2 d. Vila Beloje mirė Vaclovas ČIURLANIS, 66 m. amžiaus, kilęs iš Merkinės. Nulūdime paliko žmoną Oną, sūnų Julijų, dukteris: Sofiją Silverjo, Genovaitę Gerdziejauskienę Palaidotas São Caetano kapuose. Septintos dienos mišios bus 10 d. rugpjūčio 8,30 val. Vila Zelinoje.

— Kirmėlių šeima praneša, kad už Nikodemą KIRMĖLĄ šv. mišios bus 10 d. rugpjūčio 7,30 val. V. Zelinoje.

— MALDOS APAŠTALAVIMO Draugijos narių susirinkimas bus šį sekmadienį 4 val. po pietų V. Zelinoje, mokyklos patalpose.

— Lietuvių kalbos pamokos Seselių Pranciškiečių vedamoje pradžios mokyklose ir gimnazijoje vyksta sena tvarka, t. y. antradieniais ir ketvirtadieniais tuojau po visų kitų pamokų.

Lietuviai tėvai, ar jau paraginote savo sūnų ir dukrą, kad šias pamokas lankytų? Jeigu dar ne, tai šiandien pat jiems tai priimiakite. Niekas

Tenai šoksime šokinėsime... Bus linksma ir gražu... Vyrų Brolija 9 d. rugpjūčio mėn. organizuoja šaunų PIKNINKĄ JURUBATUBOJE

Autobusai iš V. Zelinos išvyks 6 val. ryto. Bilietus reikia iš anksto įsigyti pas Brolijos valdybos narius. Vienas autobusas išvažiuos iš Casa Verde. Bilietus galima įsigyti pas Matelionius, Taip pat V. Prudentėje bilietus galima gauti pas M. Tamaliūną, Rua Agostinho Latari, 346. Kartu vyksta orkestras. Bus šokiai, žaidimai su premijomis.

neužtikrina, kad kitais metais tokios pamokos dar bus organizuojamos.

— Praėjusį šeštadienį Vila Anastacio Mokyklos Globėjų Būrelio suruoštas vakaras praėjo šauniai. Vaidinimas buvo nors ir pakartotas bet artis tai sugebėjo žiūrėtojų dėmesį patraukti. Palyginamai nemaža lietuvių atvyko iš kitų S. Paulo apylinkių, ypač iš Vila Zelinos Choristai nuvyko ir grįžo specialiu autobusu. Ekdomiškai vakaras irgi gerai pavyko. Teko viena ausimi korespondentui nugirsti, kad pelno gauta apie 250 tūkstančių kruzeirų. Tai vis nuopelnas darbščios būrelio valdybos.

— Jonas Križius, gyv. Vila Bazilina, prie Moinho Velho rugpjūčio m. 4 d. rytą nusišovė. Paskutinio metu buvo nervai pakrikę. Palaidotas Formozos kapuose.

— Liepos mėn. 26 d. Liet. Kat. Bendruomenės choras buvo suruošęs išvažiuojamą į São José dos Campos. Vakare vietos parapilijos bažnyčioje giedojo šv. Pranciškaus de Vitt mišias. Po to apžiūrėjo suruoštą industrijos parodą ir geroj nuotaikoj apie 23 val. sugrįžo į V. Zelina.

— Moinho Velho ir apylin-

kės lietuvių aukas «Ouro para Bem do Brasil» paskelbsime sekančiame «M L» numeryje. Atsiprašome už pavėlavimą.

— Liet. Kat. Bendruomenės choro ruošiamu koncertu vakar rugpjūčio mėn. 30 d. yra dielis susidomėjimas. Į koncertą tuo patogu bus atvykti kadangi koncertas bus sekma dienį ir prasidės dienos metu. 15 val., o baigsis apie 22 val. Todėl ir sugrįžti, kad ir įtolimiausius priemiesčius bus dar pakankamai susisiekiimo priemonių.

— Trečiam Pietų Amerikos Lietuvių Kongresui Ruošti komitetas kreipsis į Rio de Janeiro ir Porto Alegre lietuvius, kad ir ten būtų suorganizuoti, kad ir nedideli kongresai ruošti komitetai. Kongreso idėją reikia visur ir plačiai skleisti.

— Lietuvių studentų susirinkimas yra šaukiamas rugsėjo mėn. 13 d. 15 val. Vila Zelinoje. Lietuviai studentai šią dieną skirkite susirinkimui.

— Prel. Miliausko ligoninės išlaidoms padengti aukėjo: O. Šermukšniene 1.000 cr., Aleksandras Grabauskas ir Juozas Baužys po 10.000 cr. Prieš pora savaičių sveikata buvo pablogėjusi, šią savaitę vėl pagerėjo.

Ten bus linksma ir smagu... O kur? Visi žino. Liet. Kat. Bendruomenės choras rugpjūčio mėn. 30 d. (sekmadienį) 15 val. ruošia linksmą, įdomų

KONCERTĄ — VAKARĄ.

Vila Zelinoje gimnazijos salėje. Programoje: choras, solistai, šokiams geros orkestras. Lietuviai, Rugpjūčio mėn. 30 d. rezervuokite choro koncertui — vakarui. Pelnas skiriamas ruošiamam Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso išlaidoms padengti.

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams.

Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52-2289. S. Paulo Tautiečiams didelė nuolaida.

TIPOGRAFIA BALTICA

Lietuviška Spaustuvė

ALEKSANDRAS BUMBLIS

Atlieka įvairiausias spaudos darbus pramonei bei prekybai. Dežutes elektros lempoms — Spausdina suviniojimui popierį iki trijų spalvų (krautuvėms). Fabrikuoja «Papel ondulado».

Rua Eduardo Leopoldo, 10 (Coroa), Telefonas 8-6423. Laiškams: Rua General Fonseca Teles 606, S. Paulo.

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti 25 (Via Casalmonteferrato 33. Tel. 78.90.33, 78.00.14) ROMA — ITALIA.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdetą kainą. Pageidaujama, kad dėl apsisistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VADOVYBĖ.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9.º Andar Res.: R. Fernando Falcão, 35 Fones: 37-0395 - 35-5650 - 33-6011 São Paulo

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO 9 DE JULHO stoties São Paulo mieste,

vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis, kiekvieną sekmadienį 10 val. ryto.

Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio vestuvių ir kitomis progomis.

Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo. Fone: 63-5975.

— REIKAL

rinkėjas. Kreipkitės: «Arte Grafica Lituania Ltda» Av. Zelina, 515.

Priimami ir nemokantieji, bet norintieji išmokti rinkti. Informacijos gauti kreiptis nurodytu adresu darbo valandomis.

— Ona Babinskienė bekam pytė ieško Juozo Bekampio, gyvenusio Ramanavo km., Krosnos valsčiuje. Marijampo lėš apskr. Ieškotojos adresas, Rua Euclides, 24, Jabaquara: S. Paulo.

— Rugpjūčio mėn. 5 d. Vila Zelinoje buvo sušauktas Trečiam Pietų Amerikos Lietuvių Kongresui Ruošti, organizacinio komiteto ir komisijų susirinkimas. Pirmininkauti buvo išrinktas Al. Boguslauskas, sekretoriauti H. Mošinskienė. Susirinkime buvo apzvelgti organizacinio komiteto ir komisijų atlikti darbai ir aptarta eilė kitų reikalų, kaip pavyzdžiui kongreso ženklelio parinkimas ir kt. Buvo išrinktas ir kongreso darbams organizuoti komitetas šiame sąsate: pirmininku Prel. P. Ražinskis, vicepirmininkas A. Boguslauskas ir J. Antanaitis, sekretorius Halina Mošinskienė ir kun. J. Giedrys S. J.

Piniginius reikalus tvarkys finansų komisijos trys išrinktai: Alb. Ambrozevičienė, M. Paleckis ir A. Šimbelis. Komitetan taip pat įeina visų komisijų pirmininkai.

Plačiau apie įvairių komisijų darbus spaudoje painformuos propagandos komisija sekančiame «M.L.» numeryje.

— VILA ZELINOS LIETUVIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5975 NAUJAS ADRESAS

Tėvų Jėzuitų J. Giedrio, J. Bružiko ir J. Kidyko naujas ir nuolatinis adresas yra šis: RUA LITUANIA, 67, MOOCA, 13, S. PAULO.

Telefono dar neturi, bet galima skambinti farmacijai 93-2341 ir prašyti, kad juos pašauktų.

LIETUVIAMS NUOLAIDA!

užsisakant gerus batus pas JONĄ PETRIKĄ

jo paties batų krautuvėje. Rua B. de Itapetinga, 262, 4º and, sala 406, Tel. 35-8873.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIE NINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTI «MŪSŲ LIETUVA».

